

Jolande Vogel

De Molen

Een familiekroniek

deel 2: De Bloei

familieroman

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK
DEVENTER

Wat er voorafging

Lex Presser wordt in 1924 in Amsterdam geboren, als zoon van een welvarende Joodse textielhandelaar. Zijn eerezucht drijft hem tot een ambitieuze carrièreplanning: gymnasium, rechtenstudie, advocaat en dan de politiek in. Maar dan breekt de oorlog uit. Vader Presser besluit om met zijn gezin naar Zwitserland te vluchten. Maar Lex wil niet mee. Hij ziet zijn toekomst in rook opgaan en zint op een manier om zich aan de vlucht te onttrekken. De school is in deze vakantietijd gesloten. Hij verbergt zich op de zolder van het gymnasium, met de bedoeling om pas tevoorschijn te komen als zijn familie hoog en breed weg is.

Intussen is het gezin Presser inderdaad zonder hem vertrokken. Maar ze zijn verraden door Pressers naaste medewerker en vlak over de grens met Duitsland worden ze opgewacht door de Gestapo die hen arresteert. Er zal nooit meer iets van het echtpaar Presser en dochter Deborah worden vernomen.

*

Lex wordt door de conciërge van het gymna-

sium ontdekt en naar het huis van zijn vriend Hans Smit gebracht. Daar weten ze hem duidelijk te maken dat hij moet onderduiken. Hans' vader regelt een onderduikadres voor Lex bij zijn broer Geert in het Drentse veendorp Valthermond. Hoewel hij zich langzaam schikt in het feit dat zijn gedroomde toekomst nu vervlogen is, brengt hij de oorlogsjaren in betrekkelijke rust door. Hij wordt verliefd op Geesje, de dochter van het plaatselijke schoolhoofd, en krijgt een relatie met haar. Als Valthermond wordt bevrijd, zoekt hij naar de eerste mogelijkheid om weer terug te keren naar Amsterdam. Als die mogelijkheid zich voordoet, laat hij Geesje achter; zij hoort in Drenthe thuis, hij in Amsterdam.

Daar wacht hem in eerste instantie echter vooral teleurstelling: zijn ouderlijk huis is leeggeplunderd en in brand gestoken. Zijn ouders en zusje zijn hoogstwaarschijnlijk niet meer in leven, moeten zijn vrienden hem vertellen. Lex staat met lege handen. Hij heeft geen middelen van bestaan en geen plek om te wonen. Een vriendin van de familie Smit, Betty de Rijk, op wie Lex als puber heimelijk verliefd is geweest, brengt echter uitkomst. Zij woont in het appartement van haar om het leven gekomen ouders

en biedt Lex een kamer aan. Ook werkt zij in een hotel waar behoefte is aan medewerkers. Het is een uitkomst voor hem om daar ook te kunnen werken. Maar hoe moet het nu verder met hem? Hij voelt zich heel eenzaam en dat geldt ook voor Betty. Tenslotte troosten ze elkaar.

*

Het baantje in het hotel van Betty is zonder toekomstperspectief voor Lex. Maar hij heeft een nieuwe ambitie: hij wil de grootste horecatycoon van het land worden. Via via weet hij een baan als receptionist in het chique zakenhotel-restaurant Atlanta te bemachtigen. Hoteleigenaar Willem Rijsenbrij ziet wel wat in de energieke jongeman. Lex' financiële positie verbetert snel, onder andere door de provisie voor zijn bemiddeling bij het regelen van dames voor hotelgasten en door dubieuze klusjes die hij opknap voor onderwereldfiguur Edo Bomhof. Hij raakt zijdelings bij zwarte handel betrokken.

Betty is in verwachting geraakt en het stel besluit te trouwen. Zoon Jaap wordt geboren en in het begin lijkt alles koek en ei. Maar Lex

en Betty drijven uit elkaar. Doordat ze verschillende diensten draaien, zien ze elkaar maar weinig en ook de verliefdheid uit het begin is bekoeld.

*

Lex is vastbesloten: hij moet en zal het ver gaan brengen in de horeca. Hij gaat in de stad en omstreken op zoek naar een toprestaurant op een toplotatie. Die vindt hij in Amstelveen in een chique restaurant in een molen. Lex wordt onmiddellijk verliefd op het restaurant. Maar hij realiseert zich dat hij nog te weinig van de horeca weet. Hij moet in buitenlandse restaurants en hotels stage gaan lopen. Hij praat erover met Willem Rijsenbrij en ze worden het eens: Willem stemt erin toe dat Lex zich voor twee jaar in Frankrijk verder in het horecavak zal gaan bekwamen. Dat plan begint steeds vastere vormen aan te nemen, maar Lex piekert voortdurend hoe hij Betty moet vertellen dat hij twee jaar niet of heel sporadisch thuis zal komen.

Er gebeurt echter iets onverwachts: Betty vertelt hem dat ze een Amerikaan heeft ontmoet, die een hotel-restaurant in de Verenigde Staten wil beginnen en Betty heeft gevraagd hem daarbij te komen helpen. Ze zal met kleine Jaap naar Minneapolis moeten verhuizen en ook Lex zal mee moeten. Opnieuw ziet hij zijn toekomstplannen in rook vervliegen. Hij komt met zijn eigen plannen op de proppen en Lex en Betty beseffen dat ze voor een ontzettend moeilijke keuze staan.

Tenslotte komen ze tot de conclusie dat ze het beste kunnen gaan scheiden. Hun liefdesleven staat toch al een tijdje op een laag pitje en hun beider ambities lopen nu zó ver uiteen dat ze onverenigbaar met elkaar zijn geworden. De scheiding wordt uitgesproken en op een ochtend brengt Lex vrouw en zoon naar Rotterdam waar het schip wacht om hen naar de USA te brengen. Hij blijft achter, maar met de wetenschap dat hij binnenkort in Frankrijk zal zitten.

In het Trianon Hotel in Versailles heeft Lex de rol van een soort duvelstoejager. Maar hij werkt hard en neemt gretig de kennis in zich op, werkt dag en nacht.

Op een dag komen er drie nieuwe gasten: het echtpaar De Beaufort met hun twintigjarige dochter uit het stadje Lure. Als Lex haar ziet slaat zijn hart een slag over en datzelfde gebeurt met de dochter, Thérèse. Het tweetal wordt verliefd op elkaar en uiteindelijk besluiten ze te trouwen. Nadat Lex zijn stage heeft beëindigd en is teruggegaan naar Amsterdam, zal hij zijn zaken daar regelen en weer naar Lure komen voor de huwelijksvoltrekking. Daarna zal Thérèse haar echtgenoot volgen naar Nederland.

In Amsterdam is Willem Rijsenbrij erg blij dat Lex weer terug is, want hij kan een restaurant in Spanje overnemen en hij ziet geen mogelijkheid om tegelijkertijd een bedrijf in Amsterdam en in Spanje te runnen. Dus doet hij Lex het voorstel manager van het Atlanta Hotel te worden. Lex ziet onmiddellijk zijn kans, ze worden het eens en hij wordt op gunstige voorwaarden hotelmanager.

Lex heeft nog steeds zijn zinnen op De Molen gezet. Zijn spaargeld is tot een aanzienlijk bedrag aangegroeid en hij weet van Waardenburg, een excentrieke en steenrijke oudere man, die permanent in het Atlanta woont, een lening los te praten. Daarmee in zijn achterzak gaat hij met Hoedemaker, de eigenaar van De Molen, onderhandelen. Die wil het restaurant wel verkopen en ze worden het eens over de prijs.

De bruiloft in Lure is een vrolijk en vrij intiem feest geworden. Aan het einde van de dag vertrekken Lex en zijn kersverse echtgenote voor een korte huwelijksreis naar Zwitserland. Tijdens die reis vertelt Lex Thérèse wat zijn toekomstplannen zijn. Thérèse zal daarin een belangrijke rol gaan vervullen: ze moet gastvrouw in het Atlanta worden. Lex komt met zijn huwelijkscadeau: Thérèse krijgt De Molen onder haar beheer. Ze zal het restaurant onder Lex' toezicht en leiding kunnen gaan managen. Thérèse stemt toe en naarmate ze er langer over nadenkt, wordt het idee steeds aantrekkelijker.

Thérèse blijkt een voortreffelijke gastvrouw en een uitstekende sommelier. Het aantal gasten neemt merkbaar toe, zowel in het hotel als

in het restaurant Le Chevalier, zoals Thérèse het heeft gedoopt. Lex glorieert. Hij is trots op zijn vrouw en trots op datgene wat hij tot stand heeft weten te brengen. En het volgende jaar zal ook De Molen van hem zijn. Het lijkt of al zijn dromen in vervulling gaan.

Thérèse wordt ondernemer

Het is allemaal zó snel gegaan. Hoe kort lijkt nog maar geleden dat ik Alex – ik noem hem nog steeds zo, want ik vind Lex zo raar klinken, net of er iets aan ontbreekt – ontmoette in dat hotel in Versailles. Dat we verliefd werden, trouwden, dat ik met Alex naar Amsterdam verhuisde, dat ik op Nederlandse les ging, horecaopleidingen volgde en gastvrouw werd in het Atlanta Hotel. En nu zit ik hier al weer bijna twee jaar in dit chique restaurant. Manager ben ik, en natuurlijk ook gastvrouw van De Molen, want dat laatste doe ik nog steeds het liefst. Of het bevalt? Soms loopt mijn hoofd om. Er is ook zoveel gebeurd in die zes jaar sinds ik Alex leerde kennen!

En we hebben een kind. Een zoon, Geert, die is in mei twee geworden. Een onwennige naam om uit te spreken voor een Française, met die harde G, hoewel ik in de afgelopen jaren toch vrij goed Nederlands heb leren spreken. Het is natuurlijk nog altijd Nederlands met een Frans accent, maar Alex heeft me bezworen dat